

Eindrapport Vuurwerkoverlastwoerden.nl

19 januari 2020

**Partij voor
de Dieren**

Werkgroep Woerden

woerden@partijvoordedieren.nl

Inhoud

Inleiding	2
De voorgeschiedenis	2
De meldingen	3
De locaties	4
De overlast vóór de start van de vuurwerkverkoop	5
De overlast vanaf de start van de verkoop	5
De overlast in het nieuwe jaar	5
Soorten overlast	6
Geluidsoverlast	7
Onveiligheid	7
Gevolgen voor de gezondheid	8
Overlast voor dieren en de natuur	9
Materiële schade	9
Afstekers en handhavers	10
Nog een aantal commentaren	11
Wat zou er moeten veranderen?	13
Conclusies en Voorstellen	13
Bijlage I: Over mythes en drogredenen	14
Bijlage II: Open brief aan de gemeenteraad van Woerden	15

Inleiding

Elk jaar veroorzaakt vuurwerk veel overlast. Het geknal leidt tot stress bij mensen en dieren. Voor mensen die psychisch kwetsbaar zijn kan het een extra belasting betekenen. Dieren schrikken, en vluchten weg. Ieder jaar belanden honderden mensen in het ziekenhuis, en soms vallen er zelfs doden. In veel steden heeft dit geleid tot het instellen van vuurwerkvrije zones. In Woerden zijn die er nog niet, ondanks verschillende discussies in de gemeenteraad.

Door overlast te melden en alle meldingen te verzamelen wordt het probleem zichtbaar. Dat heeft de website vuurwerkoverlast.nl de laatste jaren laten zien. Omdat dit landelijk meldpunt inmiddels gestopt is, namen wij het stokje over in de gemeente Woerden, met de website vuurwerkoverlastwoerden.nl.

Met dit eindrapport doen we verslag van de meldingen van vuurwerkoverlast in Woerden rond Oud en Nieuw 2019-2020. In het rapport schrijven we allereerst iets over de voorgeschiedenis en waarom we dit meldpunt gestart hebben. Vervolgens gaan we dieper in op de meldingen zelf, zowel in cijfers als in de verhalen erachter. Tenslotte doen we enkele aanbevelingen voor de toekomst, gebaseerd op deze meldingen, welke we graag met de gemeente bespreken.

De initiatiefnemers willen graag iedereen die een melding gedaan heeft bedanken voor zijn of haar tijd. Velen hebben de moeite genomen de overlast, frustratie en/of ideeën over wat er veranderd zou moeten worden toe te lichten.

De voorgeschiedenis

Sinds enkele jaren al zijn er steeds sterkere geluiden die aangeven dat de Nederlandse vuurwerktraditie rond Oud & Nieuw uit de hand aan het lopen is. Dan gaat het vaak over de geluidsoverlast, de vuurwerkslachtoffers, de vernieling en de luchtvervuiling die veroorzaakt wordt door vuurwerk. Er is een burgerinitiatief geweest onder de naam “Meer plezier met minder vuurwerk”, die door ruim 63000 mensen ondertekend was. Ook het vuurwerkmanifest is door zeer velen ondertekend.

Om zichtbaar te maken hoeveel overlast er is, werd er in 2012 een landelijk meldpunt geopend op initiatief van Groen Links. Mede door het grote aantal meldingen op deze site hebben gemeenten stappen genomen om vuurwerk aan banden te leggen. Het landelijke meldpunt had zijn doel bereikt en is gestopt. Peilingen in januari 2020 geven aan dat een grote meerderheid van de Nederlanders positief tegen een algeheel vuurwerkverbod voor particulieren aankijkt.

In Woerden echter kwamen er vanuit de gemeente geen aanpassingen. Ondanks discussies in de gemeenteraad en daarbuiten werden er geen vuurwerkvrije zones ingesteld voor de jaarwisseling van 2019-2020. Daarom wilden wij de omvang en aard van de overlast door vuurwerk in Woerden zichtbaar maken d.m.v. een lokaal meldpunt: vuurwerkoverlastwoerden.nl.

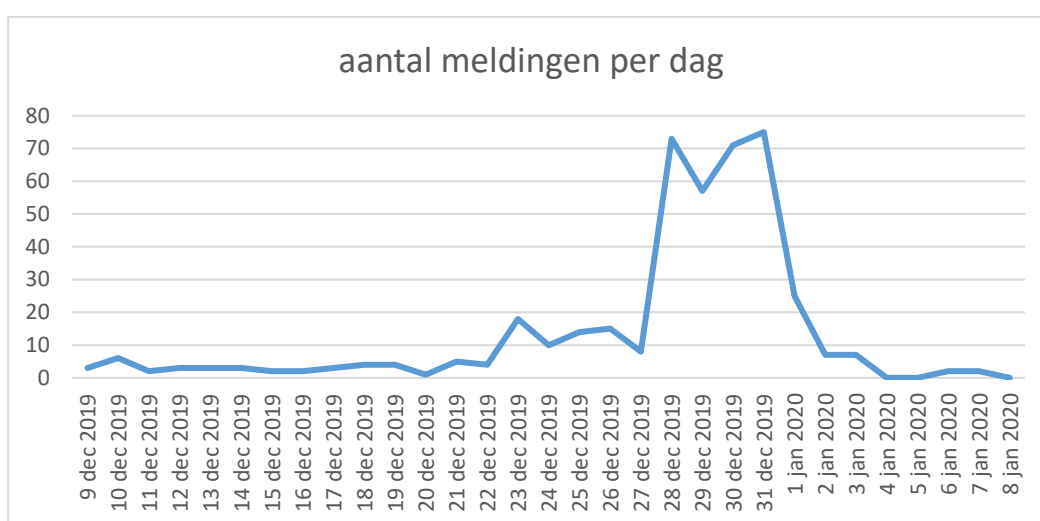
Het meldpunt vuurwerkoverlastwoerden.nl is een initiatief van de Woerdense werkgroep van de Partij voor de Dieren.

De meldingen

Vanaf 9 december tot en met 3 januari konden meldingen via een web-formulier gedaan worden. Daarna zijn nog een aantal meldingen per mail gedaan.

Van 9 december 2019 tot en met 9 januari 2020 zijn er in totaal 442 meldingen bij het meldpunt binnengekomen. Enkele meldingen hebben we uit de lijst gefilterd, omdat ze niet over de gemeente Woerden gingen, of omdat het om anonieme, nep of dubbele meldingen ging.

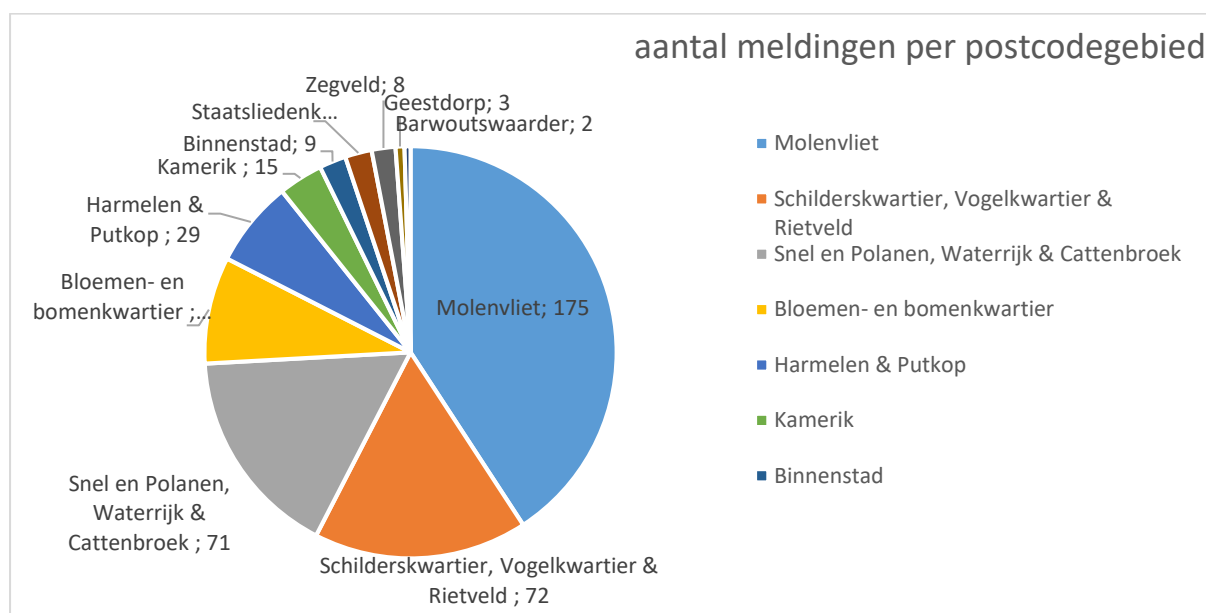
Er bleven 429 geldige meldingen van overlast over. Deze meldingen zijn afkomstig van 253 verschillende personen die hoogstwaarschijnlijk evenzoveel gezinnen of woonsituaties vertegenwoordigen.

In de eerste 10 dagen was de website nog weinig bekend. Na publicaties in verschillende media liep het aantal meldingen op. De start van de vuurwerkverkoop op 28 december 2019 leidde onmiddellijk tot een sterke toename (d.w.z. legaal vuurwerk wordt veel te vroeg afgestoken): op de verkoopdagen ruim 70 meldingen per dag. Opvallend is ook dat in het nieuwe jaar nog bijna dagelijks meldingen binnen kwamen.

De locaties

De verdeling over postcodegebieden is als volgt:

Met ruim 40% van de meldingen uit postcodegebied 3448 (Molenvliet) is het duidelijk dat daar de overlast het ergst is ervaren. Postcodegebieden 3443 (Schilderskwartier, Vogelkwartier & Rietveld) en 3446 (Snel en Polanen, Waterrijk & Cattenbroek) worden elk in iets meer dan 16% van de meldingen genoemd. Bij de dorpskernen komt het grootste aantal meldingen (7% van het totaal) uit Harmelen.

In veel gevallen zijn meer exacte locaties van de overlast genoemd. De volgende tabellen geven de locaties aan die meer dan 5 keer genoemd zijn.

Locaties in 3448	Genoemd
wijkpark Molenvliet	22
sporthal Bulwijk	13
Vaartuigenlaan	10
Bomschuit	8
Valeriaanveld	8
Bakboordlaan	7
sportpark Molenvliet	7
Weidepad	7
Veldbloemenlaan	6

Locaties in 3446	genoemd
Cattenbroekerdijk	8
Spinellilaan	6
Kallameer	5

Locaties in 3443	genoemd
Schilderskwartier	7
Albert Cuypstraat	5
Jan Steenstraat	5
Leidsestraatweg	5
Brediuspark	4

In Molenvliet worden het wijkpark, de omgeving van de sporthal en de Vaartuigenlaan het vaakst genoemd. In postcodegebied 3446 komen klachten vooral uit Waterrijk. In postcodegebied 3443 vooral uit het oostelijke deel van het Schilderskwartier. Maar ook het Brediuspark wordt meerdere keren genoemd.

De overlast vóór de start van de vuurwerkverkoop

De commentaren uit de periode vóór de start van de vuurwerkverkoop liegen er niet om: *"Te vroeg en te hard afgestoken vuurwerk"*. *"Bijna elke avond is het raak"*. *"Al drie afvalbakken gesloopt [in het wijkpark]"*. *"Al vanaf half oktober wordt vuurwerk in Molenvliet afgestoken"*. *"Oorverdovende dreunen!"*. *"Na het avondeten standaard wijkpark of sportpark. Leuk met hond wandelen is er dan niet bij"*.

Vanaf half november (een enkeling heeft zelfs overlast vanaf half september!) worden er bijna dagelijks vuurwerknallen gehoord, op allerlei tijdstippen van de dag, maar met name 's middags, 's avonds en 's nachts. Er wordt geknald bij de skatebaan, bij voetbalveldjes, in parken, op parkeerterreinen, op een schoolplein, enz.

Mensen geven aan enorm te schrikken: *"Uit mijn slaap gehaald door een enorme knal"*, *"Onze zoon wordt er soms wakker van"*. Ook voor huisdieren is het geen pretje: *"Honden worden afgeschrikt en durven niet meer het park in"*. In het Brediuspark zijn half december drie vuilnisbakken verwoest.

Een van de melders verwoordt de overlast als volgt: *"Ik ben verbaasd en boos over het vuurwerk wat in Molenvliet gewoon iedere avond afgestoken wordt. En niet alleen in deze tijd maar het is al maanden aan de gang. Ik heb een aantal maanden geleden hierover de politie al gebeld. Ook omdat ik een hond heb die zo verschrikkelijk bang is."*

De overlast vanaf de start van de verkoop

Vanaf de start van de verkoop van legaal vuurwerk op 28 december 2019 is het aantal klachten sterk toegenomen. Ook de toon van de commentaren verandert. We lezen termen als *"oorlogszone"*, *"belachelijk hard"*, *"doodsbange dieren"*, *"bommen"*. *"Hele avond al onrustig, maar dit leek wel het begin van een oorlog"*. *"De verkoop is begonnen het afschieten ook. Nu hoor je niets meer over de lucht en grond vervuiling. Wanneer houdt dit eens op. De dieren en mensen zien dit elk jaar met grote angst tegemoet"*.

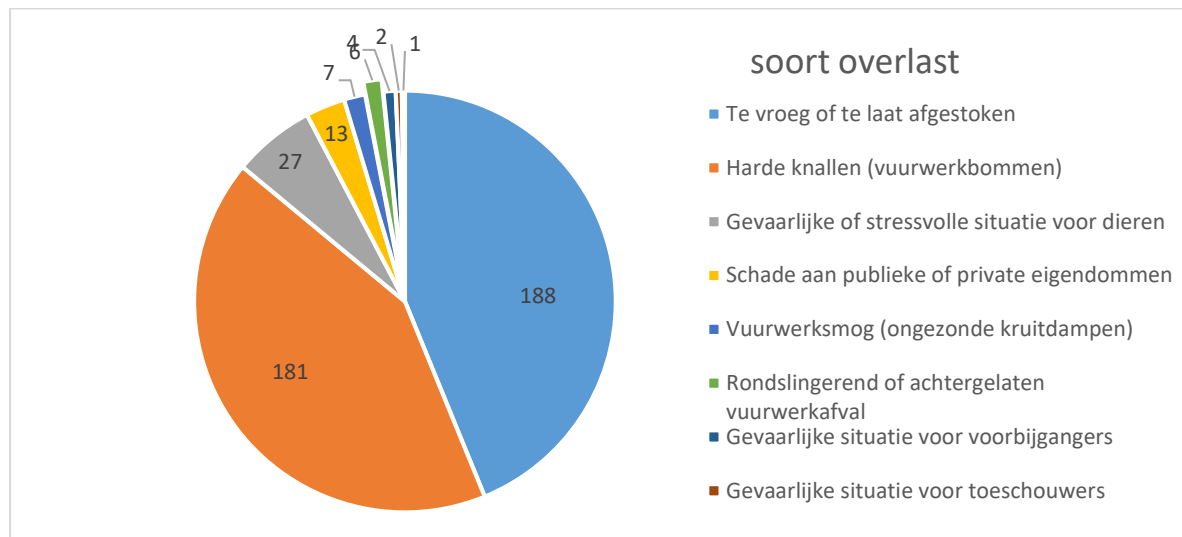
Incidenten worden gerapporteerd waarbij vuurwerk vlak bij mensen wordt gegooid. En als daar wat van gezegd wordt krijg je een grote mond terug. Ook vernielingen en brandjes worden gerapporteerd. Op oudejaarsdag zelf is op veel plekken de hele dag continu geknald, soms tot na 2 uur 's nachts. *"Het is 2.45 uur en nog steeds harde knallen van vuurwerkbommen, het lijkt wel oorlog, we willen graag gaan slapen"*. Veel mensen vragen om meer handhaving of een vuurwerkverbod.

De overlast in het nieuwe jaar

Opvallend is ook dat ver ná de jaarwisseling meldingen binnen blijven komen. Op 6, 7 en 9 januari komen er per mail nog meldingen binnen van mensen die nog dagelijks knallen horen. Eén van de melders schrijft: *"Niet te vroeg... Maar te laat.... Nu nóg vind iemand het nodig om vuurwerk af te steken."* En een andere melder: *"Nog steeds angstige honden in huis. Wanneer stopt dit nu eens??"*

Soorten overlast

De melders werden gevraagd op te geven in welke categorie de overlast viel (hierbij kon slechts één categorie gekozen worden).

Veruit de meeste meldingen vallen in de categorie “te vroeg/te laat afgestoken” of “harde knallen/vuurwerkbommen”. Het gaat hier om respectievelijk 43% en 42% van de meldingen. Daarna komen de categorieën “gevaarlijke of stressvolle situatie voor dieren” met 6%, en “schade aan publieke of private eigendommen” met 3%.

Als we de omschrijvingen van de meldingen analyseren, zien we dat in veel gevallen verschillende soorten overlast tegelijk ervaren worden:

- In 40% van de meldingen wordt gesproken over geluidsoverlast.
- In maar liefst 26% van de meldingen wordt aangegeven dat het (ook) om overlast voor dieren gaat.
- In 15% van de meldingen worden onveilige situaties benoemd.
- Bij 9% is er sprake van gevolgen voor de gezondheid.
- In 4% van de meldingen wordt gesproken over overlast in de omgeving.
- In 3% van de meldingen wordt overlast voor kinderen genoemd.

Bij het doorlezen van alle omschrijvingen van de meldingen komen sommige onderwerpen steeds terug. Hieronder worden deze onder de loep genomen.

Geluidsoverlast

In 170 van de 429 meldingen wordt gesproken over geluidsoverlast: men heeft het over *“harde knallen”* en *“zwaar vuurwerk”*. Meer nog dan de aantallen, valt de impact van het geknal op: *“Naast het feit dat vuurwerk te vroeg wordt afgestoken, lijken de knallen ieder jaar harder te worden”*. In 21 meldingen (van 20 verschillende personen) spreekt men over *“vuurwerkbommen”*. Zeven melders (waarvan zeven verschillende mensen) denken dat het zo luid is dat het niet om legaal vuurwerk kán gaan. Drie meldingen (van 3 verschillende personen) gaan over carbid schieten. Tenslotte wordt er vier keer (door 4 verschillende personen) gemeld dat het geluid zo hard is dat auto- of scootalarmen afgaan, en heeft één persoon het over rammelende ramen.

Ook de duur van geluidsoverlast wordt vaak genoemd: *“hele week harde knallen, nu aan de lopende band”*, en: *“moeilijk om je nog te ontspannen in je eigen huis. Waarom zou ik 8 uur naar geknal moeten luisteren? Dat heeft toch niks te maken met het nieuwe jaar inluiden”*. Tenslotte zegt iemand op 31 december 's middags: *“geen 5 minuten stil meer”*.

Iemand merkt droog op: *“Gaat al een tijdje aardig los”*. En een ander: *“al dagen en gaat constant door”*.

Onveiligheid

Soms is er sprake van gevaarlijke situaties: *“vuurwerk door een 13 jarige jongen naar een 5 jarige buurjongetje gegooid zonder nadenken”*. In 65 van de 429 meldingen heeft men het over onveiligheid. In 14 meldingen (van 13 verschillende personen) wordt aangegeven dat er met vuurwerk gegooid wordt richting voetgangers, een fietser, dieren (o.a. naar honden, ganzen en zwanen) en zelfs naar kleine kinderen.

Enkele keren daarvan gaat het om vuurwerk gooien vanaf een bovenverdieping zonder op te letten of er voorbijgangers lopen: *“Kleine jongetjes gooien sinds de ochtend van 31-12-2019 vuurwerk vanaf 'n balkon. Ze gooien zonder te kijken of er mensen/dieren zijn. Ze gaan er te gevaarlijk mee om omdat ze simpelweg te jong zijn”*, maar andere keren gaat het omopzettelijk gooien van vuurwerk naar mensen of dieren: *“maar er zijn groepen jongeren die gewoon vuurwerk afsteken terwijl ze zien dat er een hond loopt”*. Twee keer wordt er melding gemaakt van rondgeslingerde opgeblazen spullen. Zeven keer (door 7 verschillende mensen) wordt melding gemaakt van (veel) rookoverlast: *“Hier in de straat vuurwerk afgestoken en inmiddels zoveel rook dat je niet eens naar buiten kan kijken”*.

In 11 meldingen (van 9 verschillende personen) vergelijkt men de situatie met een oorlog: *“Hele avond al onrustig, maar dit leek wel het begin van een oorlog!”*, *“Het is geen vuurwerk wat wordt afgestoken, maar bommen waar men in oorlogsgebied jaloers op zou zijn”*. Deze meldingen zijn allemaal gedaan tussen 28 december 2019 en 1 januari 2020.

Er zijn 34 meldingen (van 30 verschillende personen) waar gesproken wordt over schrikken, angst, stress en onrust. Eén melder zegt: *“Ben altijd bang dat er wat*

gegooid wordt naar mij", en een ander: "*Bij ons in het Nassaupark is het vreselijk: elke dag harde knallen midden in de nacht en 's morgens vroeg om 6 uur, je schrikt je rot.*" In vier verschillende meldingen heeft men het over kleine kinderen die bang zijn, niet meer naar buiten durven en trillend op bed liggen. Drie mensen melden expliciet zich onveilig te voelen, en één persoon heeft het over een trauma.

De commentaren lezend worden we getroffen door het feit dat mensen en dieren beperkt worden in hun bewegingsvrijheid. In 13 meldingen (van 12 verschillende personen) is hiervan sprake: "*'s Avonds gaan wij niet meer wandelen*". "*We liepen net buiten met de honden begin van de avond. Een paar flinke knallen, en een van de honden wilde niks meer doen en trok zo hard dat hij bijna niet te houden was.*" Dit varieert van niet meer 's avonds een ommetje maken, en zo min mogelijk naar buiten gaan: "*Onverwacht harde knallen; angst en onrust bij mij; ga zo weinig mogelijk mijn huis uit*", tot zich "*een gevangene in eigen huis*" te voelen.

Vijf van deze melders (van 5 verschillende personen!) geven aan met oud en nieuw hun huis te ontvluchten naar een vakantiewoning of iets dergelijks: "*Elk jaar worden we op kosten gejaagd doordat we naar een vuurwerkvrij vakantiepark moeten. En elk jaar zouden we wel weken extra willen om de knallen te vermijden.*"

Gevolgen voor de gezondheid

In 38 van de 429 meldingen wordt gesproken over de gevolgen voor de gezondheid. Hiervan wordt in 29 meldingen gesproken over slecht slapen en wakker schrikken. Het gaat hier om volwassenen, maar ook om (kleine) kinderen: "*Soms lijkt het al bijna oudjaarsavond. Heel vervelend als je, zoals ik overdag moet slapen als je 's nachts werkt*", "*Kinderen durven niet meer naar buiten en liggen te rillen op hun bed*".

Vier meldingen (van vier verschillende personen) spreken over hart- en longpatiënten. Sommigen hiervan moeten speciaal voor de jaarwisseling extra medicatie nemen om te voorkomen dat hun klachten verergeren. Drie meldingen gaan over overlast door de luchtvervuiling en smog. Vervolgens is de jaarwisseling ook vervelend voor mensen met een PTSS en met gevoeligheid voor geluid, wat genoemd wordt in twee meldingen.

Maar ook iemand die doof is aan één oor en veel op de fiets onderweg is ervaart behoorlijk overlast: "*Doordat ik aan 1 oor doof ben kan ik niet altijd goed de richting bepalen waar het vandaan komt, dit geeft mij een onveilig gevoel. Ben altijd bang dat er wat gegooid wordt naar mij*". Eén melding noemt een migraineaanval door het vele geknal, en drie verschillende mensen geven aan zich beroerd te voelen of het vuurwerk als zeer stressvol te ervaren.

Overlast voor dieren en de natuur

Naast overlast voor mensen en kinderen is er ook overlast voor dieren: *“Triest en zielig voor mijn zeer angstige hond en alle andere bange dieren”*. In maar liefst 108 van de 419 meldingen heeft men het over angstige dieren. In het merendeel van deze meldingen gaat het om angstige honden en katten: *“de honden zijn al helemaal van slag. Eén zit al de hele avond voor de wasmachine”*, en: *“ik heb twee katten waarvan één al vanaf zaterdag in de badkamer zit”*.

Het uitlaten van honden wordt bemoeilijkt omdat ze nog nauwelijks naar buiten durven: *“Al vanaf begin november wordt in het Brediuspark door scholieren vuurwerk afgestoken in de pauzes. Mijn hond, en ik weet ook andere honden, durven hierdoor niet meer het park in doorgaans”*. En: *“Wij hebben erg veel last van het vuurwerk, omdat onze hond doodsbang er voor is. Vanaf half november t/m einde van het jaar (al twee jaar op een rij) is het niet te doen om samen met hem buiten te lopen.”* In negen meldingen (van 9 verschillende personen) heeft men het letterlijk over *“doodsbange”* huisdieren. Nog eens 4 verschillende personen hebben het over huisdieren in *“paniek”*. Vier verschillende mensen melden extra kosten te maken voor behandelingen voor hun huisdier om door de eindejaarsperiode te komen: *“we moeten de honden met medicijnen plat leggen”*.

Behalve honden en katten worden ook paarden, (water)vogels, ganzen, zwanen en egels genoemd. Eén melder schrijft: *“de paarden stonden doornat van angstzweet op stal”*. En een ander: *“m’n hart krimpt als ik denk aan alle watervogels en egels in deze directe omgeving, die niet niet meer weten waar ze het zoeken moeten van angst”*. Soms wordt er ook bewust vuurwerk naar dieren gegooid: *“Vuurwerk afgestoken op 2 januari door twee kinderen van rond de 12, zij gooien vuurwerk naar de ganzen op de Singel”*.

Vijftien meldingen (van 12 verschillende personen) hebben het over overlast voor de natuur en het milieu. Zij noemen de (lucht)vervuiling (5 mensen): *“Niet normaal dat dit geaccepteerd wordt. Dieren weten niet waar ze het zoeken moeten. Schrik mij zelf ook de pleu! Afschaffen deze vervuiling, overlast etc.”*. Ook het afsteken van vuurwerk in een natuurgebied wordt genoemd (6 mensen): *“vuurwerk afgestoken in natuurgebied en daar achter gelaten”*. Eén persoon maakt melding van een knotwilg die door vuurwerk in brand is geraakt; een bewoner heeft het bluswerk verricht. In 24 meldingen wordt niet (of matig) opgeruimd vuurwerkafval genoemd. Iemand schrijft: *“Er kwam net een schoolklas langs de speeltuin waar het vuurwerk werd afgestoken; dit is een speeltuin voor kleintjes, het ligt er nu vol met vuurwerk-afval”*.

Materiële schade

Tenslotte wordt er ook materiële schade gemeld. Op het meldpunt is sprake van 6 opgeblazen prullenbakken en een kapotte paal van een speeltoestel. Een melder schrijft: *“Zojuist hebben ze iets opgeblazen wat dan in de lucht vliegt over autos en in de speeltuin landt het”*. Er is ook schade bij particulieren en bedrijven. Op het meldpunt worden genoemd: een kapotte vlonder, een verbrande krantenstapel (die nog bezorgd moest worden), een opgeblazen brievenbus en een opgeblazen bak strooizout.

Afstekers en handhavers

In 35 meldingen wordt gesproken over degenen die het vuurwerk afsteken. Meestal gaat het over jongeren, soms over jonge kinderen: "*knal vuurwerk door jonge kinderen afgestoken hier in de straat*". Soms gaat het om groepjes jongeren die zich door de straten verplaatsen, bijvoorbeeld op scooters en fietsen, en dan onderweg met vuurwerk gooien. Een melding heeft het over een groep van 50 jongeren. Een enkeling verbaasd zich over het feit dat er ook volwassenen meedoen of bij staan. In 8 meldingen (van 8 verschillende personen) wordt iets gezegd over het aanspreken van de vuurwerkafstekers. Meestal (in 7 meldingen) wordt er met een grote mond of agressief gereageerd. Eén melding heeft het over boze ouders: "*Als je kinderen aanspreekt om elders te gaan staan dan krijg je de boze ouders aan de deur*". En één melder geeft aan af te zien er iets van te zeggen: "*Er staat een hele groep jongelui aan één stuk door te knallen. Ik durf er niet naartoe, gezien eerdere reacties van vuurwerkhoofligans. Ik ga liever niet in elkaar geslagen naar het ziekenhuis op oudejaarsdag...*".

In 28 meldingen wordt ook de politie genoemd. Zeven hiervan geven aan dat de politie gebeld is, maar zonder resultaat. De politie zou ook slecht bereikbaar zijn (1 melding). Wat verder opvalt is dat mensen niet de indruk hebben dat er opgetreden wordt. Zes melders geven aan het gevoel te hebben dat het niet nuttig is om de politie te bellen, omdat er toch niets gedaan wordt. In 14 meldingen geeft men aan dat meer handhaving door de politie gewenst is, en men verbaasd is dat er geen politie ingrijpt of zelfs maar te zien is: "*Vuurwerk afsteken mag pas vanaf 18:00 uur. Het is al de hele dag onrustig. Waarom is er geen agent in de wijk te bekennen? Gedooft men dit in Woerden? Handhaven graag!*".

Drie meldingen (van 3 verschillende personen) benoemen dat in hun beleving de buurt een plaats is geworden waar alles mag: "*Molenvliet is een vuurwerk vrijstaat geworden. Je ziet nooit politie en er wordt de hele dag door vuurwerk afgestoken*". Twee meldingen stellen dat de politie gemakkelijk in had kunnen grijpen. Tenslotte is er één melding van iemand die zegt "*Volgende keer treed ik zelf op*".

Hierbij willen we als werkgroep graag een kanttekening plaatsen. We willen niet de indruk wekken dat de politie de problemen makkelijk op had kunnen lossen. De politie gaf vlak voor de jaarwisseling aan in deze drukke periode te weinig capaciteit te hebben om vuurwerkoverlast prioriteit te kunnen geven.

Nog een aantal commentaren

Hieronder nog een bloemlezing van enkele commentaren in hun geheel, om een indruk te geven van de impact die de overlast op mensen en dieren heeft.

“Ik ben verbaasd en boos over het vuurwerk wat in Molenvliet gewoon iedere avond afgestoken wordt. En niet alleen in deze tijd maar het is al maanden aan de gang. Ik heb een aantal maanden geleden hierover de politie al gebeld. Ook omdat ik een hond heb die zo verschrikkelijk bang is. Sinds we hier wonen ligt ze iedere avond verstopt in een hoekje. Ik vind dit zo erg dat we al een speciale vuurwerk behandeling gestart zijn bij een dierenarts. Maar tot nu toe helaas niet veel resultaat. Ik hoop echt dat er strenger op gelet gaat worden.”

“Ieder jaar neemt het vuurwerk geweld toe...”

“Begin december begint het al! De laatste dagen kan ik mijn hond niet meer zonder stress (ook bij mijzelf) uitlaten. Soms zie je wie het vuurwerk afsteken, maak je een opmerking, dan ben je je leven en dat van de hond niet meer zeker! Vorig jaar werd ik door jonge kinderen naar huis gevolgd omdat ik hen had aangesproken. Ik zie tijdens wandelingen dat er in gebieden vogels en andere dieren in paniek zijn doordat er vuurwerk naar ze wordt gegooid. En wat te denken van de schrik die mensen hebben wanneer er vuurwerkbommen afgaan. Het is buiten alle proporties!! Meteen verbieden die rotzooi, het duurt al veel te lang eer er wat aan gedaan wordt, als er al wat aan gedaan gaat worden... Het vuurwerk geeft op alle fronten alleen maar OVERLAST !”

“Ieder jaar weer, vanaf half december kunnen ze zich al niet meer beheersen met het vuurwerk in de straten achter mijn huis. En dan het liefst dat spul dat alleen maar knalt. Mijn twee katten zijn alweer helemaal van slag door dit zware knalvuurwerk, en oudejaarsavond moet nog komen.”

“Echt spuug en spuugzat, dit is al zo lang aan de gang in Molenvliet, onze hond durft bijna niet meer naar buiten. Doe er wat aan echt AFSCHAFFEN dat vuurwerk afsteken, vandaag 30 december is het echt erg in Molenvliet.”

“Regelmatig worden er zeer zware vuurwerkbommen afgestoken en vanaf rijdende brommers door de passagier rotjes o.i.d. afgeworpen. Het is mede daardoor moeilijk te lokaliseren. Ook gedurende deze hele dag 30 dec. Te vroeg afgestoken vuurwerk. Ik ervaar dit als zeer storend en vooral de zware bommen bezorgen mijn huisdieren en mij zeer veel schrikmomenten. Met vriendelijke groet,”

“Ik zit met spanning in mijn lijf in huis, wachtend op de volgende knal. De troep ligt uiteindelijk op straat en de lucht raakt vervuild. Er moet echt zo snel mogelijk een vuurwerkverbod komen. Het is bizar en onacceptabel dat het afsteken van vuurwerk een traditie genoemd wordt, terwijl de gezondheids- en milieuschade en ook de economische schade enorm is.”

“Het lijkt de film the Purge wel waarin gedurende 24 uur alles mag. Het vuurwerk wordt nu constant afgestoken en ik voel mij een gevangene in eigen huis te bang om mij buiten te vertonen. Waarom toch deze dag in een soort oorlogszone te laten

veranderen. Ik hoop echt dat de politiek dit serieus gaat nemen en een vuurwerk verbod eindelijk gaat instellen en ook gaat handhaven.”

“Om eerlijk te zijn schrikken we ons telkens rot. Het is niet zomaar een keer. Het houdt gewoon niet op. We worden er verdrietig van en eerlijk gezegd ook boos. Oud en Nieuw zou eigenlijk een feest moeten zijn maar het is een jaarlijks terugkerende ramp.”

“Het is een schande dat de politie niet ingrijpt. De hele dag worden er al heel harde vuurwerkbommen afgestoken. Mijn hond is intens gestrest en mijn rust is hiermee ook compleet weg!”

“Al sinds oktober wordt er vuurwerk afgestoken. Vandaag schrok ik wakker van een vuurwerkbom. De hele dag wordt er zwaar vuurwerk afgestoken. Overal rook en rommel op straat. Ik durf mijn huis bijna niet te verlaten en vrees de oudejaarsnacht.”

“Ik pleit voor een algeheel vuurwerkverbod. Het is onacceptabel om het afsteken van vuurwerk te blijven accepteren, terwijl we in heel Nederland te maken hebben met een stikstof- en fijnstofprobleem. De gevolgen voor de volksgezondheid zijn groot.”

“Wat was en is het VERSCHRIKKELIJK vandaag in Molenvliet. Geen slappe hap en nu echt actie ondernemen. AFSCHAFFEN, het is voor mens en dier niet meer leuk. Onze hond durft al dagen bijna niet meer naar buiten. En waar is de politie om te handhaven.”

“We kunnen dus echt niet naar buiten. Door de bommen en het rondvliegend vuurwerk. Levensgevaarlijk!!! Het is geen vuurwerk, maar een oorlogsgebied in deze mooie wijk. Hoe bestaat het???”

“Na al dagen geteisterd te zijn door te vroeg afgestoken vuurwerk aan een stuk door, en afgelopen nacht alle ellende op z'n ergst, beginnen nu mensen nog doodleuk op 1 januari de restjes op te maken. En niet een paar rotjes ofzo, maar gewoon groot en luid siervuurwerk, net als tijdens de jaarwisseling. Ben er inmiddels goed ziek van..”

“Onacceptabel voor mens en dier deze overlast van dagen lang incl. nachten van afschuwelijke harde klappen. Te gek voor woorden dat er niets opgeruimd wordt door betrokken bewoners. Stoppen met deze knallen dit is geen feest meer.”

“Je zou denken dat je op 3 januari weer rustig over straat zou kunnen. Dus niet he! Kom ik op mij fiets terug van het winkelcentrum gooien ettertjes vuurwerk vlak voor mij vuurwerk op de grond. Door mijn schrik en een zware tas aan het stuur ga ik bijna onderuit. Ik ben er pijnlijk om!!!”

“Elke dag nog knallen...”

Wat zou er moeten veranderen?

We hebben geen vraag gesteld over dit onderwerp. Wel wordt er in 59 van de 429 meldingen iets gezegd over wat er zou moeten gebeuren. In 11 daarvan stelt men dat er geen vuurwerk afgestoken zou moeten worden buiten de afgesproken tijden. In maar liefst 26 van de 59 meldingen stelt men dat er (beter) gehandhaafd moet worden. Eén melder schrijft daarover: “*Democratie werkt alleen als er handhaving is van democratisch opgestelde wetten en regels*”. Drie melders zouden graag de verkoop en het afsteken tot 31 december willen beperken. Twee melders hebben het over het instellen van vuurwerkvrije zones, bijvoorbeeld in Molenvliet. En in 16 meldingen geeft men aan voor een algeheel verbod te zijn.

Conclusies en Voorstellen

Naar aanleiding van de binnengekomen meldingen op het meldpunt komen we tot de volgende conclusies:

Consumentenvuurwerk in de gemeente Woerden

- geeft langdurige, ernstige geluidsoverlast
- leidt tot een beperking van de bewegingsvrijheid en tot angst bij mensen en dieren
- verstoort de rust van vrijlevende dieren
- brengt schade toe aan publieke en private eigendommen
- leidt tot milieuschade.

Daarnaast zijn er nog de gevolgen van vuurwerk waarover we in kranten kunnen lezen: vernielingen, aanvallen op hulpverleners en politie, gewonden en doden.

Samen hebben we hier voldoende redenen om het roer om te gooien en een andere manier van feestvieren te ontwikkelen.

Daarom stelt de Werkgroep Woerden van de Partij voor de Dieren het volgende voor:

- een algeheel verbod op verkoop en afsteken van consumentenvuurwerk
- ga als gemeente samen met wijk- en dorpsplatforms op zoek naar alternatieve invullingen van het oud- en nieuw-feest
- dat zou kunnen inhouden: vergunningen voor professionele vuurwerkshows op aangewezen plaatsen
- realiseer ondersteuning voor de politie voor handhaving op bekende hangplekken, natuurparken en wijken met veel overlast zoals Molenvliet en de Schilderswijk.

Een algeheel verbod op consumentenvuurwerk lost het probleem van handhaving niet direct op, maar maakt de situatie wel veel overzichtelijker. De norm verschuift en steeds minder mensen zullen nog vuurwerk (wat dan allemaal illegaal is) willen kopen. Het is nú tijd om een verbod in te stellen. Inmiddels is een ruime meerderheid van de Nederlanders het daar mee eens.

Bijlage I: Over mythes en drogredenen

In de discussie over vuurwerkoverlast zien we enkele “mythes” of drogredenen die we hierbij graag weerleggen:

Drogreden 1: het is een gezellig familiegebeuren waar veel mensen van genieten

In werkelijkheid koopt maar een minderheid vuurwerk. Als je uitgaat van 30 euro per persoon (wat een lage schatting is) dan komt het bedrag van 77 miljoen dat in 2019 is uitgegeven overeen met 2,6 miljoen mensen. Afgezet tegen het aantal *huishoudens* (9 miljoen) is dat 30 %. Waarschijnlijk is het lager. En dat het voor veel mensen en dieren helemaal niet gezellig is weten we uit ons eigen meldpunt, en andere meldpunten.

Drogreden 2: vuurwerkvrije zones zijn onpraktisch want niet te handhaven

Dit suggereert dat er nu wel gehandhaafd wordt. Echter, veel melders klagen over de onzichtbaarheid van de politie. De politie heeft zelf aangegeven in de aanloop naar oudjaar weinig capaciteit te hebben: slechts 1 auto voor de plaats Woerden op 30 december. In een reactie op een melding bij de gemeente over overlast op oudejaarsavond staat letterlijk: "*We hebben tijdens de vuurwerkperiode het werkgebied meegenomen in de surveillance en gelet op vuurwerkoverlast. Helaas is het niet mogelijk om dit volledig "sluitend" te krijgen. We nemen de locatie van uw melding mee naar de lijst met hotspots voor volgend jaar*". Met andere woorden: handhaving is nu ook een groot probleem. De oplossing is *niet* de kop in het zand steken of verhullend praten, maar echt inzetten op een verandering van de norm – dus consumentenvuurwerk afschaffen, samen andere vormen van feestvieren ontwikkelen, en ja, ook beter handhaven op illegaal vuurwerk.

Drogreden 3: het probleem is het illegale vuurwerk

Nee, ook het legale vuurwerk is een probleem. Minstens de helft van de slachtoffers vallen door legaal vuurwerk. Het is bizar dat we zoveel gewonden en soms doden laten vallen. En legaal vuurwerk knalt óók hard: categorie 3 wordt dan dit jaar wel verboden, maar categorie 2 knallen kunnen 110 dB op 25 meter afstand zijn – bedenk hierbij dat 110 dB de grens is waar acute gehoorschade optreedt. Het onderscheid tussen zwaar en minder-zwaar vuurwerk is misleidend.

Drogreden 4: de kosten vallen mee

Ergens in de lokale media was te lezen dat er in Woerden maar voor 740 euro gemeenschapskosten zouden zijn. Dat kan niet kloppen. Op het meldpunt is sprake van 6 opgeblazen prullenbakken en een kapotte paal van een speeltoestel. Daar komt nog bij de kosten van op slot doen van prullenbakken en postbussen, extra surveillance, opruimwerkzaamheden (vuurwerkafval, opgeblazen PMD zakken), enz. Er is ook schade bij particulieren en bedrijven. Op het meldpunt worden genoemd: een kapotte vlonder, een verbrande krantenstapel (die nog bezorgd moest worden), een opgeblazen brievenbus, een opgeblazen bak strooizout. RPL meldde verschillende branden tijdens de jaarwisseling. Denk ook aan de uitgaven van mensen die hun huisdier een anti-stress behandeling laten ondergaan, of wegvluchten naar een vakantiehuisje. Als je alles optelt zijn dat een boel verborgen kosten.

Bijlage II: Open brief aan de gemeenteraad van Woerden

Begin januari wordt traditioneel de balans opgemaakt: hoe is de jaarwisseling verlopen? Politici en bestuurders halen opgelucht adem als blijkt dat het aantal incidenten “meeviel” en dat het “relatief rustig” bleef en “gezellig” was. Maar welke werkelijkheid schuilt er achter deze onschuldig klinkende woorden?

Vanaf 9 december heeft de Werkgroep Woerden van de Partij voor de Dieren een meldpunt voor vuurwerkoverlast beheerd. In totaal zijn er tot en met 2 januari 419 meldingen binnengekomen, afkomstig van 249 verschillende personen. De meldingen gaan niet over vuurwerk-ongelukken of opstootjes met de politie (de “incidenten” waar de media over berichten). Ze gaan wel over ernstige geluidsoverlast, over beperking van bewegingsvrijheid voor mensen en dieren, en over schade aan publieke eigendommen. Een volledig verslag wordt binnenkort gepubliceerd.

In theorie mag vuurwerk alleen in de oudejaarsnacht afgestoken worden tussen 18 en 2 uur. In de praktijk wordt er vanaf eind oktober in parken, op pleintjes, bij sporthallen enz. geknald. Huisdieren schrikken, en de lust om een wandeling te maken vergaat velen. Vanaf de dag dat de vuurwerk-verkoop start is er een sterke toename van het geknal. In sommige wijken gaat het de hele dag door. Vuurwerk wordt soms afgestoken direct nadat men de winkel uitkomt. Mensen schrijven dat het is alsof ze in een oorlogsgebied leven. Sommige mensen durven niet meer op de fiets te stappen. Anderen willen het liefst vluchten naar een vakantiehuisje. Dieren liggen trillend in een hoek. Iemand schreef over paarden die doornat van het angstzweet op stal staan. Wat er in parken gebeurt met de vrij levende dieren laat zich makkelijk raden.

Er moet beter gehandhaafd worden, natuurlijk. Maar wat als de capaciteit er domweg niet is? Op 30 december gaf de Woerdense politie aan maar één auto beschikbaar te hebben voor heel Woerden, en dus geen prioriteit te kunnen geven aan vuurwerkoverlast. Veel melders geven aan niks te merken van handhaving. De gemeente geeft niet thuis: ze verwijst naar het landelijke politienummer. Een eigen meldpunt is er niet.

Hoe normaal is het dat we explosieven in handen geven van particulieren? Hoe kan het zo ver gekomen zijn dat kinderen vuurwerk van het balkon gooien zonder te kijken wie er onder loopt? Wat betekent het voor de overlast als de verkoop van vuurwerk toeneemt met 10%? Hoe normaal is het dat mensen op oudejaarsdag 10 uur lang aan alle kanten om hun huis geknal horen, tot gek-makens toe? Welk beeld zendt de overheid uit door prullenbakken en brievenbussen op slot te doen? Feitelijk wordt daarmee gezegd: we weten dat het uit de hand loopt, doe je best maar.

Het is tijd om het eens om te draaien. Oud en nieuw op straat is voor velen geen feest meer. Dat openlijk erkennen is stap één. Laten we ophouden met het wegstaren van de problemen, en met doen alsof het een natuurverschijnsel is waar we geen invloed op hebben. Gehoor geven aan wat politie, artsen en andere hulpverleners al jaren vragen is de volgende stap. Vuurwerk in handen van particulieren is niet langer acceptabel. De helft van de bevolking is het daar intussen mee eens. Durf als gemeente richting te geven, maak van de hele gemeente een vuurwerkvrrije zone, en ga samen met wijk- en dorpsplatforms op zoek naar alternatieve invullingen van het oud- en nieuw-feest. Het zal het illegale vuurwerk niet direct uitbannen, dat begrijpen wij ook wel. Maar het geeft wel duidelijkheid: consumentenvuurwerk is niet meer normaal, we slaan een nieuwe richting in. Op termijn zal dat meer opleveren dan krampachtig vasthouden aan de fictie dat er gehandhaafd wordt.

3 januari 2020, Werkgroep Woerden van de Partij voor de Dieren